

PYTHAGORAS KİMDİR?

"Sayıların ve Kozmik Uyumun Bilgesi"

M.Ö. 570 - 495 yılları arasında yaşamış olan Sisamlı **Pythagoras** (Pisagor), felsefe tarihinin en gizemli ve etkileyici figürlerinden biridir. Kendisine "bilge" (sophos) denmesini reddedip, tarihte ilk kez "bilgelik dostu" anlamına gelen **filozof** terimini kullanan kişidir. Güney İtalya'daki Croton kentinde kurduğu okulu, hem bir bilim merkezi hem de dini bir kardeşlik topluluğu niteliğindedir.

Arkhe: Her Şeyin Özü "Sayı"

Miletli filozoflar evrenin özünü su veya hava gibi maddelerde ararken, Pythagoras radikal bir adım atarak "**Her şey sayıdır**" demiştir. Ona göre evren, matematiksel ilkeler üzerine kurulmuş düzenli bir bütündür. Sayılar sadece ölçü birimi değil, varlıkların özündeki gerçekliktir. Evrendeki her şeyi (adaleti, ruhu, müziği) sayılarla ve sayılar arası oranlarla açıklamaya çalışmıştır.

Kürelerin Müziği: Kozmik Armoni

Pythagoras, müzik ile matematik arasındaki sarsılmaz bağı keşfeden ilk kişidir. Tellerin uzunluğu ile çıkan seslerin uyumu (*armoni*) arasındaki matematiksel oranı fark etmiş; buradan yola çıkarak gök cisimlerinin de dönerken insan kulağının duyamayacağı muazzam bir müzik yarattığını iddia etmiştir. Bu anlayışa göre evren, devasa ve uyumlu bir senfonidir.

Ruh Göçü ve Arınma

Onun felsefesi sadece sayılarla sınırlı değildi; derin bir spiritüel yönü vardı. Ruhun ölümsüz olduğuna ve bedenden bedene geçtiğine (*Metempsikoz*) inanırdı. Pythagoras'a göre felsefenin ve matematiğin amacı, ruhu bedenin tutsaklığından kurtarmak ve onu arındırarak ilahi düzene geri döndürmektir. Bu inancı nedeniyle müritlerine vejetaryenliği ve derin bir disiplini öğütlemiştir.

Pisagor Teoremi ve Matematik Mirası

Bilim tarihinde kendi adıyla anılan ünlü dik üçgen teoremi ($a^2 + b^2 = c^2$) ile ölümsüzleşmiştir. Ancak bu teorem onun için sadece bir geometri kuralı değil, evrenin rasyonel yapısının bir kanıtıydı. Sayıları tek-çift, kutsal onlu (*Tetraktis*) gibi kategorilere ayırarak sayı sembolizmini ve kuramsal aritmetiği başlatmıştır.

Yaşam Biçimi ve Okul Kuralları

Pisagorcu okul, üyelerinden mutlak bir sadakat ve sessizlik bekleyen kapalı bir topluluktu. Öğrenciler felsefeyi sadece bir bilgi yığını olarak değil, bir "**yaşam biçimi**" olarak benimserlerdi. Kadınların da okula kabul edilmesi, o dönem için devrimci bir adımdı. Pythagoras'ın hem rasyonel matematiği hem de mistik inançları, kendisinden sonra gelen Platon'u ve tüm Batı düşünce geleneğini derinden sarsmıştır.